

AMİRAN KURTKAN BİLGİSEVEN BİBLİYOGRAFYASI

Kasım KARAMAN

1. GİRİŞ

Bu bibliyografya çalışması, Bilgiseven'in, çeşitli kurumlar için yapmış olduğu çalışmaların sonuçlarını içeren raporlar dışında, yayınlanmış kitapları, makaleleri, çevirileri, çocuk hikâyeleri ve Bilgiseven hakkında yapılmış tezleri içermektedir. Sıralama, başlangıçtan günümüze doğru, tarih sırasına göre yapılmıştır. Kitaplar, çeviriler ve çocuk kitapları listelerinde, ulaşabildiğimiz baskılar esas alınmış olup, yayınevi, baskı yeri, baskı tarihi ve sayfa sayıları verilmiştir. Makaleler listesi, süreli yayınlar ile Bilgiseven'in makalelerini de içeren editörlü eserler, armağanlar vb. taranması sonucu oluşturulmuştur. Bu çerçevede, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, *Türk Sosyoloji Dergisi*, *Türk Yurdu*, *Türk Kültürü*, *Milli Kültür*, *Sosyoloji Konferansları*, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, *Türk Dünyası Tarih Araştırmaları Dergisi*, *Türk Edebiyatı Dergisi*, *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, *Sosyal Siyaset Konferansları* ve *İktisat Fakültesi Mecmuası* sayıları taranmıştır. Ulaşabildiğimiz makalelerin, yıl, cilt, sayı ve yayınlanan eser içindeki ilk ve son sayfa numaraları belirtilmiştir. Ayrıca, çeşitli eserlerin kaynakça bölümlerinde, Bilgiseven ile ilgili verilen makaleler de listeye eklenmiştir.

Bilgiseven hakkında yapılmış tezlerin yer aldığı liste, YÖK'ün internet sayfasında yer alan "tezler" katalogunun incelenmesi ile oluşturulmuştur. Bu katalogda yer almayan ancak ulaşabildiğimiz diğer tezler de bu listeye eklenmiştir.

Bilgiseven'in çok üretken bir yazar olması ve birçok kitap, dergi, gazetede vb. yazılarının yayınlanması, Türk Sosyoloji için büyük bir şans olmakla beraber bu bibliyografya çalışması açısından bir takım güçlükler ortaya çıkarmıştır. Zira Bilgiseven'e ait bütün makalelere ulaşmak ve onları elde etmek oldukça uzun sürecek bir araştırmayı zorunlu kılmaktadır. Araştırmada ortaya çıkan bir diğer güçlük de Bilgiseven'in yayınlanmış kitaplarının tam olarak Milli Kütüphane başta olmak üzere İstanbul Ün. Kütüphanesi ve diğer kütüphanelerde bulunamamasıdır. Bu problem, yayınevleri ile iletişim kurularak aşılıma çalışılmıştır.

Bilgiseven, kendine özgü çizgisiyle, Türk Sosyolojisi'ne ve Türk düşünce tarihine önemli katkılar yapmış bir sosyologdur. Yaklaşık elli yıllık bilimsel hayatı içinde, birçok kitabı ve makalesi yayınlanan Bilgiseven'in, toplumsal olaylara bakışı ve yorumlaması milli bir karaktere sahiptir. O, genel ve temel kuramlar dışında, Batı'nın değerleriyle ve kalıplarıyla Türk toplumunun incelenmesinin sonuçları bakımından yanıltıcı olacağı düşüncesindedir. Bu çerçevede Bilgiseven, Türkiye'deki problemlere, yine Türk toplumunun kendi dinamikleriyle çözüm önerileri sunar.

Bilgiseven, Genel Sosyoloji dışında Maliye Sosyolojisi, İktisat Sosyolojisi, Eğitim Sosyolojisi, Din Sosyolojisi gibi sosyolojinin alt dallarında da eserler vermiştir. Ayrıca Bilgiseven'in son dönemlerinde tasavvuf, laiklik, din ve ahlak konuları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Bilgiseven'in sosyal olaylara bakışı, çok sebeplilik ilkesine bağlı ve bütüncül bir yaklaşıma sahiptir. Kullandığı kavramlar ve kavramlara yüklediği anlamlar, genel sosyolojik tanımlar yanında Türk-İslam kültürüyle şekillenmiş bir içeriği yansıtır. Örneğin, sosyal bütünleşme kavramı, *fark+cem=tevhit* formülüyle tamamlanmaktadır. Yine ideal kültür, Türk-İslam kültürünün en mükemmel bileşimi ile ortaya çıkabilmektedir.

2. AMİRAN KURTKAN BİLGİSEVEN'İN HAYATI VE ESERLERİ

2.1. Hayatı

Bilgiseven, 1927 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası muhasebeci, annesi ev hanımı olan Bilgiseven, beşkardeşe sahiptir. Ancak kardeşlerden ikisi, genç yaşta vefat etmiştir.

İlköğrenimini Paşabahçe İlkokulu'nda, orta ve lise öğrenimini de Kandilli Kız Lisesi'nde tamamlamıştır. Yüksek öğrenimini ise İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde bitirmiştir.

Bir süre maliye teşkilatında çalışan Bilgiseven, daha sonra İ.Ü. İktisat Fakültesi'nde Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun asistanı olmuştur. "Türkiye'de Küçük Sanayi ve Küçük Kredi Meselesi" adlı teziyle doktor; "Sosyal Sınıflar ve Gelir Vergisi, İngiltere ve Türkiye Hakkında Mukayeseli Bir Mali Sosyoloji Etüdü" adlı teziyle de doçent ünvanını almıştır. Bilgiseven, "Türkiye'de Sosyal Çözümle

Tehlikeleri" çalışmasıyla, 1990 yılında, Türkiye Yazarlar Birliği'nce yılın yazarı seçilmiştir.¹

2. 2. Eserleri

2. 2. 1. Kitaplar

- 1- FINDIKOĞLU BİBLİYOGRAFYASI (1918–1958), İ.Ü. İktisat Fakültesi İktisat ve İçtimaiyat Enstitüsü Yayınları, İstanbul Matbaası, İstanbul, 1958, 95 s.
- 2- TÜRKİYE'DE KÜÇÜK SANAYİN İKTİSADÎ EHEMMİYETİ, Türkiye Harsî ve İçtimai Araştırmalar Derneği Yayınları, Fakülteler Matbaası, 1962, 74 s.
- 3- ŞEHİRLEŞEN ERZURUM ve SOSYAL MOBİLİTE, Tortum Kalkınma Derneği Yayınları, Sermet Matbaası, İstanbul, 1964, 23 s.
- 4- KARABÜK'DE ÇALIŞMA MÜESSESİ ve SOSYAL ŞARTLAR, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1965, 19 s.
- 5- ADAPAZARI'NIN SANAYİLEŞMESİ, Sakarya Sosyal Araştırmalar Merkezi, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1968, 60 s.
- 6- METODOLOJİK BİR DENEME OLARAK MALÎ SOSYOLOJİ, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, 1968, 185 s.
- 7- KÖY SOSYOLOJİSİ, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1968, xii+244 s.
- 8- SOSYOLOJİ, Lise Ders Kitabı, MEB Yayınları, İstanbul, 1976, 135 s.
- 9- SOSYOLOJİK AÇIDAN TASAVVUF ve LAİKLİK, Genişletilmiş 2. Baskı, Kutsun Yayınları, Fatih Gençlik Matbaası, İstanbul, 1977, vii+223 s.

¹ A. K. Bilgiseven'in hayatı ile ilgili bilgiler, Alıççı'nın Yüksek Lisans Tezi için Bilgiseven'le yapmış olduğu mülakattan alınmıştır. Bk. Ramazan Alıççı, *Türk Sosyolojisi'nde Amiran Kurktan Bilgiseven'in Yeri ve İzahlı Bibliyografyası*, Y. Lisans Tezi, İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 1996, s. 44–45.

- 10- SOSYOLOJİK AÇIDAN EĞİTİM YOLU İLE KALKINMANIN ESASLARI, 2. Baskı, İktisat Fakültesi Yayınları, Fatih Gençlik Matbaası, İstanbul, 1977.
- 11- İKTİSAT SOSYOLOJİSİ AÇISINDAN, EĞİTİM YOLU İLE KALKINMANIN ESASLARI, Divan Yayınları, Bayrak Matbaası, İstanbul, 1982, 334 s.
- 12- TÜRK MİLLETİNİN MANEVÎ DEĞERLERİ, Orkun Yayınevi, İstanbul, 1984, 112 s.
- 13- MALİYE SOSYOLOJİSİ, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1984, iv +256 s.
- 14- DİN SOSYOLOJİSİ, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1985, xii +524 s.
- 15- GENEL SOSYOLOJİ, Filiz Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1986, xvi+360 s.
- 16- MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİMİZ NASIL OLMALIDIR?, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, No: 17, Afşin Matbaası, İstanbul, 1986, vii+124 s.
- 17- ZİYÂEDDİN FAHRİ FINDIKOĞLU, Türk Büyükleri Dizisi: 42, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1987, 222 s.
- 18- YUGOSLAVYA'DA TÜRK KÜLTÜRÜ, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1987, 168 s.
- 19- İSLAMİYET'İN KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ ve İSLAMÎ KAVRAMLAR, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1989, 211 s.
- 20- TÜRKİYE'DE SOSYAL ÇÖZÜLME TEHLİKELERİ, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1990, viii+320 s.
- 21- TÜRKİYE'DE MİLLÎ BİRLİĞİ BOZAN AYRILIK (ALEVİ-SÜNNİ AYRILIĞI), Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991, 144 s.
- 22- TÜRKİYE'YE YÖNELİK ETNİK İDDİALARA DAYALI BÖLÜCÜ FAALİYETLER, Bayrak Matbaacılık, İstanbul, 1991, 49 s.
- 23- MEHMET ERÖZ'E GÖRE ETNİK ve DİNÎ BÖLÜCÜLÜK, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1991, 61 s.

- 24- SOSYOLOJİK AÇIDAN İSLÂMİYET ve İSLAMÎ KAVRAMLAR, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1992, 176 s.
- 25- EĞİTİM SOSYOLOJİSİ, Kavramlar-Teoriler-Eğitim Yolu ile Kalkınmanın Esasları. Genişletilmiş 5. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1992, 351 s. Eserin ilk baskısı, İ.Ü. İktisat Fakültesi tarafından “*Eğitim Yolu ile Kalkınmanın Esasları*” adıyla; genişletilmiş 5. baskısı da 1987’de Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı tarafından yapılmıştır.
- 26- SOSYAL İLİMLER METODOLOJİSİ, 4. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994, viii+310 s.
- 27- TÜRK-İSLÂM KÜLTÜRÜNDE FERT ve CEMİYET İLİŞKİSİ ve İSLAMÎ KAVRAMLAR, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1995, 160 s.
- 28- NİYAZÎ MISRÎ’DEN ESİNTİLER, Beka yayınları, İstanbul, 1998, 139 s.
- 29- KADININ ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ YERİ, Genç Sosyologlar Derneği Yayınları : 3, İstanbul, 1998, 510 s.
- 30- KUR’AN’DAN BEŞ HİKMET, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2001, 200 s.
- 31- İMTİHAN, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2003, 167 s.
- 32- İLM-İ LEDÜN (Genel Teoloji), 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2003, 279 s.
- 33- YOL, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2005, 183 s.

2. 2. 2. Makaleler

1. “Üçüncü Milletlerarası Sosyoloji Kongresi”, AÜ **Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, C.12, No: 2, Ankara, 1957.
2. “Beynelmilel Kooperatifçilik Kongresi Münasebetiyle 1957 Türkiye’inde Kooperatist Hareketin Durumu”, **İş ve Düşünce Dergisi**, S. 199, İstanbul, Mart/1958.
3. “Türkiye’de Küçük Sanayiın Sosyolojik Ehemmiyeti”, İÜ **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 20, No:1-4, İstanbul, Ekim/1958- Temmuz/1959, (s. 165-182).

4. "Türkiye'de Şehirleşme Temayülleri ve İktisadî Sebep ve Neticeleri", **İş ve Düşünce Dergisi**, C. 25, S. 214-215, İstanbul, Haziran-Temmuz/1959
5. "Türkiye'de Şehirleşme ve İktisadî Neticeleri", **İş ve Düşünce Dergisi**, C. 25, S. 219-220, İstanbul, Kasım-Aralık/1959.
6. "Küçük Sanayinin Tarifi ve İktisadi Ehemmiyeti", İ.Ü. **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 21, No:1-4, İstanbul, 1959-1960.
7. "Türkiye'de Sanayileşmeye Tesir Eden Sosyolojik Faktörler", **İş ve Düşünce Dergisi**, C. 26, S. 221-222, Ocak-Şubat/1960.
8. "Türkiye'de Sanayileşme", **Türk Yurdu**, C.11, S.281, Şubat/1960, (s. 23-24).
9. "Sosyolojik Bakımdan 'Küçük Sanayi Erbabı' ve 'Esnaf'", **İş ve Düşünce Dergisi**, C. 26, S. 223-224, İstanbul, Mart-Nisan/1960.
10. "27 Mayıs Hareketinin Sosyolojik Veçhesi.—Bir Behaviorism Denemesi-", **İş ve Düşünce**, C. XXVI, S. 229-230, İstanbul, Eylül-Ekim/1960.
11. "1950-51 Yılında Türkiye'de Tehcir Edilen Bulgaristan Türkleri Etrafında Anket Usulü Tatbikatı. Göçmenlerin Meslekî Durumları", İÜ **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 22, No: 2, İstanbul, 1960-61, (s. 134-146).
12. "Şehir Sosyolojisi", **Bilgi Dergisi**, C. 15, S. 174-175, İstanbul, Eylül-Ekim/1961.
13. "Bizde İstihlak Kooperatifçiliği Niçin Gelişmiyor?", **Türk Yurdu**, C.3, S.1, Nisan/1961, (s. 19-22).
14. "Türkiye'de İçtimai Sınıflar", 1960-1961 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, İ.Ü. İktisat Fakültesi yayınları, İstanbul, 1962, (s. 62-80).
15. "Türkiye'de Küçük Kredi Meselesi", İ.Ü. **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 22, No:3-4, İstanbul, 1962.

16. "Karabük Çalışma Müessesesi ve Sosyal Şartları", 1961–1962 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 2. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi yayınları, İstanbul, 1962, (s. 73–87).
17. "Sanayi Sosyolojisi ve Mahiyeti", 1962–1963 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 3. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi yayınları, İstanbul, 1963, (s. 87–103).
18. "Orta Sınıf ve Küçük Sanayi", İ.Ü. **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 23, No: 3–4, İstanbul, Nisan-Eylül/1963, (s. 67–88).
19. "Erzurum'da Sosyal Mobilite", İ.Ü. **İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. 23, No: 3–4, İstanbul, Nisan-Eylül/1963, (s. 89–114).
20. "Ziya Gökalp ve İktisat Sosyolojisi", 1966–1967 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 5. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, (s. 17–23).
21. "Bir Sosyal Yardım Organizasyonu Olarak Kızılay", **Sosyal Siyaset Konferansları**, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, 16. Kitap, İstanbul, 1965.
22. "Köy Sosyolojisi ve Birleşik Amerika'da Teknolojinin Getirdiği Sosyal Problemler", **Sosyoloji Konferansları**, 6. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1966.
23. "Sosyolojik Anket Modelleri. Adapazarı Sanayi Anketi Soruları", **İş ve Düşünce Dergisi**, S. 256, İstanbul, Aralık/1966.
24. "Adapazarı'nın Sanayileşmesi ile İlgili İktisadi ve Sosyolojik Meseleler", 1966–1967 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 7. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1967, (s. 186–241).
25. "Sosyal Entegrasyon", **Şükrü Suvla'ya Armağan**, Sermet Matbaası, İstanbul, 1970.
26. Martin, David; "Çağdaş İngiltere'de Sosyal Statü", Çeviren: Amiran Kurtkan, **Sosyoloji Konferansları**, 10. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1971.
27. "Milli Kültür ve Eğitim", **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Yıl: 2, S. 3, Temmuz/1973, (s. 53–60).

28. "Türkiye'de Gelir Vergisinin Tahsil Tekniği Açısından Sosyal Adalet", 1974 Ders Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 12. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1974, (s. 7-15).
29. "Hocamızın Ardından", 1975 Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 13. Kitap, Prof. Dr. Z. Fahri Fındıkoğlu Anısına, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1975, (s. 28-33).
30. "Hak ve Hürriyet Kavramının XX. Asırda Taşdığı Mana ve Ziya Gökalp, 1976 Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 14. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1976, (s. 160-170).
31. "Türkçenin Geliştirilmesi Faaliyetlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar", **Milli Kültür**, Yıl:1, C.1, S.1, Kasım/1976, (s. 39-42).
32. "Türkiye'de Nüfus Problemleri ve Planlaması, 1977 Yılı, **Sosyoloji Konferansları**, 15. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1977, (s. 15-37).
33. "Fert ve Topluluk İlişkileri Bakımından Şahsiyet ve Cemiyet Tipolojisi", **Fındıkoğlu Armağanı**, İstanbul, 1977.
34. "Türkçenin Geliştirilmesi Faaliyetlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar-(2)", **Milli Kültür**, Yıl:1, C.1, S.2, Şubat/1977, (s. 25-27).
35. "Kalitatif ve Dinamik Yönleri ile Nüfus Meselesi", **Milli Kültür**, Yıl:1, C.1, S.4, Ankara, Nisan/1977, (s. 36-39).
36. "Osmanlı Kültürünün Yeni Nesillerimizce Tezatl Zannedilen Bazı Hususiyetleri", **Milli Kültür**, Yıl:1, C.1, S.6, Haziran/1977, (s. 7-10).
37. "Cavit Orhan Tütengil'in Ardından", **Sosyoloji Konferansları**, (Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'e Armağan), 18. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1980, (s. 1-2).
38. "Demokrasi, Fırsat Eşitliği ve Seçkinler", **Sosyoloji Konferansları**, (Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil'e Armağan), 18. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1980, (s. 51-68).
39. "Atatürk'ü Anarken", **Sosyoloji Konferansları**, 19. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1981.

40. "Taassubu Önleyen İslamî Değer Hükümleri ve Sosyal Gelişme", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, Yıl: 2, C. 2/12, İstanbul, Haziran/1981, (s. 5-22).
41. "Türk Cemiyeti ve Demokrasi, **T.B.M.M. 65. Kuruluş Yılı Dönümü Anma Kitabı**, MSÜ Yayınları, İstanbul, 1985.
42. "Birlik Prensibi ve Hukuk", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, C.1, S.35, İstanbul, Nisan/1985, (s. 42-55).
43. "Milli Eğitim Stratejimiz Nasıl Olmalıdır?", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 41, İstanbul, Nisan/1986, (s. 1-124).
44. "Türk-İslam Felsefesi Açısından Yaratılış Meselesi Karşısında İlim ve İslamiyet", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 42, İstanbul, Haziran/1986, (s. 115-146).
45. "Mehmet Eröz'e Göre Türkiye'de Alevilik-Bektaşılık", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 44, İstanbul, Ekim/1986, (s. 15-45).
46. "Türk-İslam Felsefesi Tarihinde Teoloji ve Teolojizm", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 46, İstanbul, Şubat/1987, (s. 47-68).
47. "Prof. Dr. Mehmet Eröz'e Göre Atatürk, Milliyetçilik ve Doğu Anadolu", **Türk Dünyası Araştırmaları**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 48, İstanbul, Haziran/1987, (s. 58-66).
48. "Mehmet Eröz Özel Sayısı Çıkarırken", **Sosyoloji Konferansları**, 22. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1988.
49. "Ziyaeddin Fahri'nin, Ziya Gökalp ve Durkheim'e Kıyasla, Fert ve Cemiyet Açısından Dine Atfettiği Rol, **Sosyoloji Konferansları**, 22. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları İstanbul, 1988 (s. 45-54).
50. "Eğitimle İlgili Milli Hedeflerimiz ve Eğitim Stratejimiz", **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Yıl: 17, S. 3, İstanbul, Temmuz/1988, (s. 38-50).

51. "Türk-İslam Tarihinin 'Kur'an ve Furkan' Kavramları", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 20, İstanbul, Ağustos/1988, (s. 18-22).
52. "Türk-İslam Tarihinde Kur'an ve Furkan Kavramları-II", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 21, İstanbul, Eylül/1988, (s. 8-11).
53. "'Mecâzî Aşk' ve 'Hakikî Aşk' Kavramları", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 22, İstanbul, Ekim/1988, (s.16-19).
54. "Sâmiha Ayverdi'nin Şahsiyet Yapısı", **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Yıl: 11, S. 4, İstanbul, Ekim/1988, (s. 21-27).
55. "Dinin Özü, İslam Dini'nin Ruhu ve Türklerin Bunu Ne Ölçüde Yaşadıkları Meselesi", **Türk Münevverinin Müşterek Fikir ve İman Zemini**, Hazırlayan: Sait Başer, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 1989.
56. "Batı'da ve Bizde İlim Anlayışı", **Türk Münevverinin Müşterek Fikir ve İman Zemini**, Hazırlayan: Sait Başer, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 1989.
57. "Türk-İslam Felsefesi Tarihinin 'Mâsivâ' Kavramı", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 25, İstanbul, Ocak/1989, (s. 4-8).
58. "Atatürk ve Laiklik", **Türk Kültürü**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Sayı: XXVII, S.310, Ankara, Şubat/1989, (s. 65-75).
59. "Türk-İslam ve Tasavvuf Felsefesi Tarihinin 'Arif' ve 'Abid' Kavramları", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 26, İstanbul, Şubat/1989, (s. 37-33).
60. "'Aydın' Kavramı ve Kültürün Nev'ine Göre Aydın Tipinin Şekillenmesi", **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Yıl: 18, S. 2, İstanbul, Nisan/1989, (s. 10-18).
61. "Manevi Kültürümüz ve Batı Kültürü-I", **Türk Edebiyatı Dergisi**, İstanbul, Mayıs/1989, (s. 31-33).

62. "Manevi Kültürümüz ve Batı Kültürü-II", **Türk Edebiyatı Dergisi**, İstanbul, Haziran/1989, (s. 31-33).
63. "'Şahsiyetin Gelişmesi' Konusunda Modern Sosyoloji ve Mevlâna", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 34, İstanbul, Ekim/1989, (s. 9-16).
64. "Yunus'da Benlik ve Birlik Anlayışı", **Türk Edebiyatı Dergisi**, İstanbul, Kasım/1989, (s. 25).
65. "Türk-İslam Tasavvuf Felsefesinde 'Kadın' ve 'Erkek' Kavramları", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, S. 38, İstanbul, Şubat/1990, (s. 31-40).
66. "İslamiyet ve Müzik", **Türk Yurdu**, C. 10, S. 36, Ağustos/1990, (s. 16-19).
67. "İslamiyet ve Müzik-II", **Türk Yurdu**, C. 10, S. 38, Ekim/1990, (s. 8-12).
68. "Tarihi Metodu Kullanış Tarzları Bakımından İbni Haldun ile Sorokin'in Mukayesesi", **Tarih ve Sosyoloji Semineri: 28-29 Mayıs 1990 Bildirilerinden Ayrı Basım**, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1991, (s. 93-101).
69. "Kalkınma ve Kültür İlişkisi", **Sosyoloji Konferansları**, 23. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1991, (1-20).
70. "İslami ve Sosyolojik Anlamda Sağ ve Sol Kavramları", **Türk Yurdu**, C.11, S.44, Nisan/1991, (s. 38-41).
71. "Sosyolojimizin Sosyolojisi" Hususunda Amiran Kurtkan Bilgiseven'le Bir Söyleşi, **Milli Kültür**, Kültür Bakanlığı Yayınları, S: 83, Ankara, Nisan/1991, (s. 4).
72. "Sosyoloji'nin ve İslamiyet'in Ortak Kavramları", **Türk Yurdu**, C.11, S.47, Temmuz/1991, (s. 35-40).
73. "Seyfettin Manisalıgil'in Ardından, **Sosyoloji Konferansları**, 24. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1993.
74. "Sağlıklı Sanayileşmenin Sosyal Temelleri", **Sosyoloji Konferansları**, 24. Kitap, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1993.

75. "Türk Kimlik Yapısında İslamî Değerler", **Türk Yurdu**, C.13, S. 66, Şubat/1993, (s. 16–24).
76. "Türkiye’de Sosyal Çözülme Tehlikesi Olarak Alevi-Sünnî Ayrılığı", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S.1, İstanbul, 1994, (s. 33–49).
77. "Sosyolojinin ve Türk Sosyolojisinin Problemleri", **Türk Sosyoloji Dergisi**, Genç Sosyologlar Derneği Yayınları, Yıl: 1, S.1, İstanbul, 1995, (7–23).
78. "İçtihat Yetersizliğinden Doğan Problemler", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 2, İstanbul, 1995, (s. 47–67).
79. İlm-i Ledün Açısından Kavmiyet ve Ferdîyet", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 3, İstanbul, 1996, (s. 87–116).
80. "Önemi, Tarifi, Konusu ve Özellikleri ile İlm-i Ledün", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 4, İstanbul, 1997, (s. 9–52).
81. "İlm-i Ledün açısından Karanlık ve Aydınlik", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 5, İstanbul, 1998, (s. 19–50).
82. Ruh ve Beden", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 6, İstanbul, 1999, (s. 9–44).
83. "XXI. Yüzyılda Türk Milliyetçiliğinin Hedefleri", **Türk Yurdu**, C. 19, S. 139–140–141, Mart-Nisan-Mayıs/1999, (s. 59–62).
84. Hokka ve Kalem", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 7, İstanbul, 2000, (s. 3–28).
85. "Emânet", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 8, İstanbul, 2001, (s. 9–36).
86. "İman", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 9, İstanbul, 2002, (s. 9–27).

87. "Mevlânâ", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 10, İstanbul, 2002, (s. 9-24).
88. "Asalet", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 12, İstanbul, 2003, (s. 7-28).
89. "Duraklar", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 13, İstanbul, 2004, (s. 7-43).
90. "Son Durak", **Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi**, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Yayınları, S. 14, İstanbul, 2004, (s. 11-28).

2. 2. 3. Çeviriler

- 1- Zimmerman, Carle C.; **Yeni Sosyoloji Dersleri**, Çeviren: Amiran Kurtkan Bilgiseven, İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1964, 390 s.
- 2- Macİver, R. M.; Page, Charles H.; **Cemiyet I**, Çeviren: Amiran Kurtkan, 2. Baskı, MEB Yayınları, İstanbul, 1971, 223 s.

2. 2. 4. Çocuk Hikâyeleri

- 1- ZERRE KADAR İYİLİK, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, A-1, Beka Yayınları, 1994, 60 s.
- 2- YÜN KAZAK, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, A-2, Beka Yayınları, 1994, 59 s.
- 3- PORTAKAL BAHÇESİ, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, A-3, Beka Yayınları, 1994, 60 s.
- 4- MİNİK KUŞ, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, A-4, Beka Yayınları, 1994, 59 s.
- 5- ANNE KALBI, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, A-5, Beka Yayınları, 1994, 59 s.
- 6- SINIFTAKİ KIZLAR, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, B-1, Beka Yayınları, 1995, 68 s.

- 7- KESKİN SİRKE, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, B-2, Beka Yayınları, 1995, 66 s.
- 8- ÖZGÜRLÜĞÜN TADI, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, B-3, Beka Yayınları, 1995, 72 s.
- 9- KÜÇÜK SAVAŞCI, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, B-4, Beka Yayınları, 1995, 72 s.
- 10- ZEYTİN AĞACI, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, B-5, Beka Yayınları, 1995, 72 s.
- 11- GERİ DÖNEN İYİLİK, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, C-1, Beka Yayınları, 1996, 68 s.
- 12- CÖMERTLİĞİN ÖDÜLÜ, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, C-2, Beka Yayınları, 1996, 69 s.
- 13- KARAGÜN DOSTLARI, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, C-3, Beka Yayınları, 1996, 72 s.
- 14- MİNİK KEDİLER, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, C-4, Beka Yayınları, 1996, 71 s.
- 15- BEBEK, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, C-5, Beka Yayınları, 1996, 68 s.

2. 2. 5. Amiran Kurtkan Bilgiseven İle İlgili Yapılan Tezler

- 1- Yüksel, Mehmet; **Türkiye Sosyolojisinde Metot Problemine Mukayeseli Bir Yaklaşım**, Yüksek Lisans Tezi, H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1986.
- 2- Alıçcı, Ramazan; **Türk Sosyolojisinde Amiran Kurtkan Bilgiseven'in Yeri ve İzahlı Bibliyografyası**, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 1996.
- 3- Yazıcı, Selim; **Amiran Kurtkan'ın Eserlerinde Sosyal Değişme ve Din**, Lisans Tezi, E.Ü. İlahiyat Fakültesi, Kayseri, 2001.
- 4- Konuk, Savaş; **Amiran Kurtkan Bilgiseven'in Din Anlayışı ve Günümüz Sosyal Sorunlarına Bakış**, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2002.

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bilgiseven'in yayınlanmış olan kitap ve makaleler listesi, yayın tarihlerine göre incelendiğinde, ele aldığı konular bakımından, üç dönemde değerlendirilebilir:

Birinci dönem, 1957'lerde başlayıp 1980'li yıllara kadar devam eder. Bu dönem, İktisat Sosyolojisi, Maliye Sosyolojisi, Köy Sosyolojisi, Şehir Sosyolojisi, Eğitim Sosyolojisi, Din Sosyolojisi konularında yapılmış çalışmaları içermektedir. Birinci dönemde yayınlanmış eserler, genellikle uygulamalı çalışmalardan oluşmaktadır. Teorik çerçeveyi pratikle desteklemektedir. Batı'da yapılan sosyolojik araştırmalara atıflarda bulunulmakta ve karşılaştırmalar yapılmaktadır. Çeviri kitapları da bu dönemde yayınlanmıştır.

İkinci dönem, 1980-1995'li yılları kapsamaktadır ve daha çok, Türk toplumunun toplumsal yapı problemleriyle ilgilidir. Ancak problemlerin tespiti ile yetinilmemiş çözüm önerileri de sunulmuştur. Bu dönem çalışmalarında manevi değerler ve dolayısıyla din, toplumsal problemlerin çözümünde temel belirleyici olarak görülmektedir. Türk-İslam kültürü, ideal kültürdür ve sosyal bütünleşme ancak Türk-İslam kültürünün yeniden canlanması ile gerçekleşecektir. Bu dönemde, İslamî kavramlarla, modern sosyoloji kavramlarının birleştirilerek yeni bir bakış açısı geliştirildiği görülmektedir.

1995-2005 yıllarında yapılan çalışmalar, üçüncü dönem olarak nitelendirilebilir. Bu dönemde din, tasavvuf ve ahlak konularında bir yoğunlaşma görülür. Diğer taraftan, üçüncü dönemde çocuk eğitimine yönelik hikâye kitapları yayınlanmıştır.

Sonuç olarak; Bilgiseven bibliyografyasının bizim ulaşamadığımız eserlerinin de eklenerek tamamlanmasını ümit ediyoruz. Ayrıca, Bilgiseven'in yayınlanmış kitaplarının, en azından, merkezî kütüphanelere sağlanması ve okuyucuların kolaylıkla ulaşabilmelerinin, Türk Sosyolojisi ve Türk kültürü için büyük bir kazanç olacağı kanaatindeyiz.

ABSTRACT

Bibliography of Amiran Kurtkan Bilgiseven

This bibliographic study includes the works of A. Kurtkan Bilgiseven (1927-2005) who is one of the prominent scholars in the modern time Turkish sociology. Bilgiseven wrote various books on General Sociology, Sociology of Economics, Rural

and urban sociology, Sociology of Religion, Sociology of Education, and Methodology of Social Science. She also wrote books and articles on religion, theosophy, ethic, etc. She translated books and articles from English, and she wrote children stories.

Her understanding of sociology has a national character; she is one of the sociologists those who observe and analyse the Turkish society with regard to the methods of general sociology. She does not only determine the problems of the Turkish society but at the same time, she puts forward some solutions come out from the dynamics of Turkish society.

This article includes her published works under five sub-sections entitled respectively books, articles, translated books and articles, children stories and thesis done about her. In this context, bibliographical order was organised with regard to the chronological order starting from beginning to her last days. The versions of books, translations and children books which I could find were placed in the lists by adding the name of publishers, places and dates of publishing, and numbers of pages.

The list of articles was made by searching journals, books and collected papers dedicated to different scholars. We also searched catalogue of theses on the web page of YÖK (Council of High Education).

Key Words: *Sociology, Amiran Kurtkan Bilgiseven.*